

A Gyermekekben a jövő (Ésaiás 9,5-6)

Szekularizált világunkban sokan fel sem teszik a kérdést, mit ünnepelünk karácsonykor, vagy mit jelent számunkra ez az ünnep. Ha a kereskedőket kérdezzük, a karácsony számukra az a lehetőség, amikor bizonyos dolgokból annyit adhatnak el, mint szinte egész évben. Ha az eladókat kérdezzük, akkor azt mondják, a karácsony sok pluszórát jelent a munkában. Az elvált szülők gyermekei pedig szorongást éreznek, és azt kérdezik, miért kell ennek így lennie. A szülőknek pedig sokak törődést, hogy a gyermekeiknek örömet szerezhesenek.

A bibliában más hangulatok és érzések vannak: nem azért, mert azok jobb emberek voltak, vagy különbek mint mi, de talán csak azért, mert a nagy megpróbáltatáson átment nép jobban látta és átértékelte valós helyzetét.

Milyen a mai ember helyzete? – tehetjük fel a kérdést. Több a pénz, gyorsan tudomást szerezhettünk a világon történt eseményekről, azonos divat szerint öltözködhetünk és élhetünk. De ezek mégsem változtatják meg életünket. Miért van az, hogy a világ olyan részein, ahol az emberek kifosztottak és üresnek érzik az életüket, a karácsony ünneplését jobban átértékelik, mint mi? Az ember csak Isten előtt megállva tudja felfedezni helyzetét. Ésaiás népe eljutott az emberi kapacitások végső határáig. Ez abból is látszik, hogy másképp nem képzelhető el, hogy az emberek

eljutnak arra a pontra, hogy egy gyermekben lássák meg a reménységet. A mi reménységünk itt a Kárpát-medencében egy gyermekben van. „Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!”

Nincs más távlat, nincs hova nézni, csak Krisztusra lehet tekinteni, a Megváltóra, aki áttörte az eget és karácsonykor megnyitja számunkra Isten világát.

Most itt állunk tanácstalanul, szemben az angyali üzenettel, amelyik a teljes reménységről szól, de mi mégis félünk, és kétségbe esünk. Az öröm nehezen érkezik meg úgy, mint egy gyermek, amelynek születésére kilenc hónapig kell vigyáznunk. Ésaiás népe abban reménykedett, hogy olyan világ jön, ahol az eljövendő gyermeknek lesz igazi hatalma, ahol az lesz az igazi hatalom, ami gyermeki. Azt remélték, hogy saját életük alapvetően meg fog változni.

Ne azt kívánjuk, hogy átvészeljünk valahogy az ünnepeket, hanem abban reménykedjünk, hogy a dolgok helyükre kerülnek, hogy az életünk megváltozik, és azzá leszünk, amivé teremtettünk. A karácsonyi fényben pedig mindenki annak látszik valóban, aki. Ezzel a reménységgel fogadjuk és várjuk a gyermek születését.

→ KATÓ BÉLA

erdélyi református püspök

FOTÓ: HAÁZ VINCE

Meg kell tudni állni, el kell tudni csendesedni (Lk 2,8-10)

Karácsonyhoz közeledve szép élményekkel megrakottan vagy épp súlyos gondokat hordozva, feszült pörgés közepete telnek napjaink. Arra készülünk, hogy Jézus születésére emlékezzünk és ünnepeljünk együtt a családdal. Az ünnep előtt viszont elvégzendő feladataink nyomasztanak, és hiányérzetünk támad, amit azzal remélünk orvosolni, hogy majd szeretneink körében örvendezve megállunk a karácsonyfa mellett. Mindennapjaink megszokott útjait járjuk. Morajló, zajtól hangos világunkban sokszor saját hangunkat sem halljuk. Egyre többször fogalmazódik meg bennünk a nyugalom utáni igény.

Környezetünk csillogóan pompázik, és feladatainkat idegesebben végezzük, pedig csendre vágyunk. Azt reméljük, hogy legalább karácsony ünnepén meg fogunk nyugodni.

Az evangélium szerint az est leszálltával ott heverésztek a nyájuk mellett a pásztorok. Ekkor jelentek meg az angyalok, és körülvette őket az Úr dicsősége. Ettől az őket átölelő ragyogástól megijedtek, hisz szokatlan, ami velük történt, de félelmük eloszlott, amikor meghallották az égi üzenetet, és azonnal elindultak az angyal által megjelölt helyre.

Milyen ritkán történik meg velünk az, hogy elcsendesedünk.

Örömünk teljes legyen

Sok örömtelen napot hagyunk magunk mögött. Rengetegen élnek körülöttünk milliónyi ok eleven sebén. Annak ellenére történik mindez, hogy Isten gondoskodik a huzamosan mellénk szegődő és életminőséget jelentő öröm folyamatos biztosításáról. Karácsonyunk olyan ünnep lehet, amely örömforrás az esztendő minden napjára. Azt csak mi gondoljuk, hogy az ünnep hivatalos velejárója a kötelező mosoly. Az igazi karácsony történelmileg Krisztus megszületése, ugyanakkor egyénileg elmaradhatatlan találkozás és közös élet vele, amely nekünk újjászületés és mindennapi közös sors Isten egyszerűlt Fiával! Nem tekinthetjük múltó napjainkat úgy, mint néhány ünnepi alkalom gyorsan illanó órája, mert Isten az első karácsonytól komolyan vette, hogy „én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20). Isten jelenléte biztosítja az ünnepi örömtől minden napra. Jelenlétében már nincs kényszerű mosoly,

nincsenek hazug mondatok. Isten ezért jelenik meg, ezért küldi közeink Krisztust.

Az ószövetségben az áldást ajándékozó Isten maga fogalmazta meg Áronnak, hogy mi lesz a nemzet javára. Áldás lesz, ha Isten őrizetét megtapasztalja minden ember azáltal, hogy arcát ragyogtatja és odafordítja hozzájuk! Az így megjelenő Isten könyörül rajtuk és békességet ad. Karácsony áldásának előzménye az ároni áldásban van! (4Móz 6,24-26).

Az újszövetség Isten karácsonyi tettét szintén ajándékok jelentkezésével érzékelteti. A félelmetesen sötét korszakot megtöri az égen megjelenő csillag célravezető fény! Megszületett Jézus. Megjelent Isten a betlehemi gyermekben. Átkarolható, ölbe vehető. A megszületett gyermek megjelent az ember nyomorúságában, ünneptelen életében, majd megjelenik dicsőségben az állandó ünnepi korszak megnyitásával. Erre úgy készít, hogy bemutatja a valódi ajándékokat, amelyek az első karácsonnyal

A barlangistálló örömmüzenete (Lk 2,7)

Krisztus születésének titka mindig is foglalkoztatta az embert, aki olykor kételkedve, mások álmétködvé állt a titok előtt. Amikor sikerül hittel fogadnunk karácsony titkát, olyankor a karácsonyi gyermek születésére gondolva arra várunk, hogy a gyengeségében erős Krisztus a mi életünkbe is változást hozzon. Veszélyeztetettség és fenyegetettség közepette fényt, világosságot, védelmet, biztonságot és szabadulást adjon. A Szentírásban csak arról olvasunk, hogy Mária jászolba fektette a kisdéd Jézust. Az istállót vagy barlangot, minden mást, amit énekeinkben énekelünk vagy a festményeken szemlélünk, a bibliai részleteket továbbgondolt emberi képzelet rajzolta meg. Sokkal kifejezőbb a barlangistálló képe, amely a 6. századi bizánci ikonok prototípusa. Miért fejez ki többet Krisztus születésének lényegéről a barlangistálló, mint a nálunk ismert hagyományos faistálló? Mert a barlang képe már természet szerint magában hordoz egy kettősséget. Egyrészt a barlang sötétje és a benne rejlő titokzatosság elbizonytala-

nodást kelt bennünk. Másrészt viszont a szikla mélysége ősidők óta védelmet és biztonságot jelentett az ember számára. Jézus korában az istállók is gyakran kaptak helyet barlangban. A karácsonyi barlangistálló szemléletesen összegzi a Krisztus születését övező kettősséget, az egymásnak feszülő ellentéteket. Együtt van benne a barlang mélyseges sötétje és a Krisztus mindent átjáró fényessége. A rejtélyes barlang fenyegetése sejteti a gyermek Jézusra leselkedő heródesi fenyegetettséget, ugyanakkor szemlélteti az elrejtett sziklamélyedésnek védelmét és biztonságát minden ártó szándékkal szemben.

A barlang továbbvisz a keresztény hagyományba egy zsidó legendát is. E szerint az első jeruzsálemi templom pusztulásakor az Isten jelenlétét jelképező, templomban őrzött örök láng látszólag kialudt. A legenda szerint viszont annak paraszát titkon őrizték egy barlangban, majd amikor a második templom megépült, az új templom örök mécsesét a barlangban megőrzött parázzsal gyújtották meg. E legenda emlékeztet a szüle-

érkeznek, és nem hervadnak meg az ünnepi fenyővel! „...megjelent a mi üdvözítő Istenünk jóságát és emberszeretete, nem az általunk véghezvitt igaz cselekedetekért, hanem az ő irgalmából üdvözített minket újjászülető és megújító fürdője a Szentlélek által...”, hogy kegyemből megigazulva reménységünk szerint részesei legyünk az örök életnek” (Tit 3,4-7).

Karácsony az alázat kezdete. Mindennapi ünnepünk mindennapi alázattal jár kéz a kézben. Az alázat folytonos találkozás és együttlét a megigazító Istennel. Ezen az úton jön velünk jóság, hogy jók legyünk, emberszeretete, hogy szeretni tudjunk. Mindezt karácsonykor ismerhetjük meg legtökéletesebben feltárukozók csodákban. Adjon Istenünk áldott ünnepet és ünneplő hétköznapokat jóra igazító szeretetével!

→ CSÚRY ISTVÁN

királyhágómelléki református püspök

téstörténetre: karácsonykor a barlangistállóban menedékre talál az „örök fény”, a Világ Világossága, akiben közöttünk, velünk az Isten.

A bibliai híradással nem ellenkeznek ezek az emberi képzetek, amellyel a nagy titkot próbáljuk elképzelni. Akkor nem ellenkeznek az ige üzenetével, ha nem tévedünk el a részletekben, hanem mindig megmaradunk az ige üzeneténél: értünk Isten ember lesz, védelmet és biztonságot hoz számunkra az örök élet reményével. A barlang képe segíthet minket abban, hogy megtanuljunk megkülönböztetni a lényegét a mellékes-től, az árnyékot a valóságtól – a Platón által megfogalmazott barlanghasonlat mintájára. A valóság az, hogy Krisztus szabadításának útja a barlangistálló jászlától, a keresztthalálon és sírbarlangon át a mennyi dicsőségbe vezetett, és hitünk szerint Krisztusért oda vezet el minket is. Ez a karácsonyi barlangistálló örömmüzenete.

→ ADORJÁNI DEZSŐ ZOLTÁN

evangélikus-lutheránus püspök

töltsük időnket. „Jertek el csupán ti magatok (...) és pihenjétek meg egy kevés ideig” (Mk 6,31) – szól hozzánk is e pörgő világban. Karácsonykor vegyen igazi csend körül, és ha a lelkünk egymáshoz ér, adja az ünnep igazi értékét és melegét. A karácsonyi ünnep meghitt csendje tegyen képessé arra, hogy olyan szemünk legyen, amely meglátja az Úr dicsőségét a mában és a holnapokban is!

→ BÁLINT BENCZÉDI FERENC

unitárius püspök

(A pásztorlevelek szerkesztett, rövidített változata)